

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Codi: 104118
Crèdits: 6
Caràcter: FORMACIÓ OPTATIVA
Matèria: ENTORNS DEL DISSENY I DE LES ARTS
Curs: QUART
Semestre: PRIMER
Equip docent: Begoña Egurbide
Hores de dedicació: 150h
Hores lectives: 54h
Hores autònomes: 96h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria està formada per catorze assignatures optatives de caràcter teòric-pràctic vinculades a les disciplines del disseny, l'art i les arts aplicades. Cadascuna d'elles complementa i amplia, a través dels seus continguts, de la pràctica implícita i de l'experimentació, les matèries de formació bàsica i obligatòria referides a l'espai, l'objecte i la imatge.

ARQUITECTURA I PRODUCCIÓ GRÀFICA
AUTOEDICIÓ I PUBLICACIÓ EXPERIMENTAL
CONTEXT AUDIOVISUAL
DISSENY DE SERVEIS
ESPAIS EFÍMERS, LLOC I PRODUCCIÓ
IDEA I MATÈRIA
IDEA I OFICI
IMATGE EXPANDIDA
IMATGE I TEXT
LLOC I ACCIÓ
OBJECTE, SUBJECTE I ACCIÓ
REPRESENTACIÓ
SISTEMES INTERACTIUS I NOUS ENTORNS DE CREACIÓ
TIPOGRAFIA

IMATGE EXPANDIDA.

Recorre la producció artística del segle XX, un desig d'expandir la imatge més enllà dels seus límits, un desig d'interacció que permeti a l'espectador responsabilitzar-se de la mirada i de la representació. Aquest desig s'ha vist pertorbat per l'aparició invasiva de les eines digitals i l'ús indiscriminat de les noves tecnologies que domina els diferents nivells narratius des dels quals registrem i interpretem la imatge; La tendència habitual a posar en imatges l'existent, dilueix la diferència entre representació visual i visió. No obstant això, i malgrat el que s'ha dit, per fer un retrat del món segueix sent necessari allunyar-se d'ell: El problema no és la producció d'imatges sinó establir un acord amb l'existència que ens faciliti una direcció que ens permeti fer el que fem- pintures, quadres, vídeos, fotografies, instal·lacions, performances-, per trobar un lloc en el qual existir, un trajecte que sempre assenyalava adreces oposades. L'assignatura d'Imatge Expandida part de les premisses assenyalades i utilitza l'impuls que convida a la creació d'imatges pel mer desig de veure què aspecte tenen, per deixar-se portar per la intuïció que intenta donar forma al pensament posant en imatges l'existent.

OBJECTIUS

Reconèixer les particularitats dels diferents territoris de l'acció artística.
Explicar i relacionar el tractament de la imatge a la pintura, la fotografia i la videografia.
Conèixer el context específic a través de les obres d'artistes i/o artesans mitjançant l'actualització permanent
Analitzar el context sociocultural contemporani, en permanent transformació, i implicar-se en ell des del treball propi en el camp de les arts i/o els dissenys.
Identificar i aplicar els elements bàsics d'un procés d'exploració i anàlisi en un camp concret de les arts i el disseny.
Crear arguments com a punts de partida de l'acte pictòric i interpretar a d'altres autors.
Reconèixer el context específic a través de les obres d'artistes i/o artesans, mitjançant l'actualització permanent dels llenguatges i els valors estètics i culturals.
Utilitzar i conjugar les condicions sensorials amb les capacitats discursives i expressives.
Relacionar i aplicar la reflexió teòrica al tractament i l'elaboració de la imatge.
Crear amb criteri innovador incorporant nous medis i materials.
Investigar sobre noves formes per a nous suports.
Examinar, reconèixer i registrar sistemàticament per crear metodologies al servei d'una mirada personal.
Acceptar la responsabilitat com a component indissociable de la professionalitat en l'exercici de les arts.

COMPETÈNCIES

E04. Analitzar el context sociocultural contemporani, en permanent transformació, i implicar-se en ell des del treball propi en el camp de les arts i/o els dissenys.

E14. Identificar i aplicar els elements bàsics d'un procés d'exploració i anàlisi en un camp concret de les arts i el disseny.

E15. Planificar i controlar les fases d'un projecte en el camp de les arts i/o els dissenys prenent decisions en funció d'agents externs, condicionants del context i les pròpies limitacions.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

T01. Escoltar activament valorant les aportacions alienes per a la construcció dels propis posicionaments.

T02. Tractar la informació de forma responsable, compromesa i honesta.

T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.

T04. Exercir el posicionament personal i les capacitats crítiques i autocrítiques en processos de transformació del context.

T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.

T06. Treballar de forma col·laborativa, multidisciplinària i transdisciplinària.

RESULTATS D'APRENTATGE

RA1 (E02.40). Relacionar el tractament de la imatge amb la pintura, la fotografia i la videografia.

RA2 (E04.34). Identificar el context cultural específic i l'actualització permanent dels llenguatges i els valors estètics i culturals a través de les obres d'artistes i/o artesans.

RA4 (E07.31). Crear arguments com a punts de partida de l'acte pictòric, així com interpretar el d'altres autors.

RA5 (E07.32). Aplicar els mitjans expressius, ja siguin digitals o manuals, segons el caràcter de la proposta.

RA6 (E14.20). Desenvolupar la proposta amb criteri innovador i transgressor, incorporant nous mitjans i materials.

RA2 (E04.35). Reconèixer el context creatiu actual partint de l'anàlisi crítica dels fenòmens generats per l'impacte del fet digital, especialment la dissolució de la diferència entre la representació visual i la visió.

RA3 (E04.36). Analitzar les formes d'expressió pictòriques, fotogràfiques o videogràfiques en el doble vessant de registre d'esdeveniments i de mitjà artístic.

RA1 (E04.37). Relacionar la construcció de la imatge com una integració de la pintura, la fotografia, la videografia i altres mitjans de creació visual.

RA4 (E14.21). Integrar els processos intuïtius en la formalització de les imatges que interpreten l'existent.

RA5 (E15.25). Aplicar els mitjans expressius, ja siguin digitals o manuals, per desenvolupar un llenguatge propi.

RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

T01.1. Construir posicionament i criteri propis tant a partir del seu treball com a partir del diàleg amb altres propostes o agents.

T01.2. Reconèixer les qualitats del treball dels altres com a font d'aprenentatge.

T02.1. Reconèixer l'ús, límits i diferents aplicacions de dades i documents.

T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.

T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.

T04.1. Revisar el seu procés de treball a partir de criteris tant pedagògics com d'originalitat.

T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.

T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.

T06.1. Distribuir els rols en un entorn col·lectiu de treball derivat d'un projecte segons habilitats i disciplines implicades.

T06.2. Treballar de forma horitzontal i creuada en entorns col·laboratius com a font de desenvolupament personal i grupal.

CONTINGUTS

L'assignatura planteja tres enunciats:

1-EL VISIBLE i EL RETRAT en la seva relació amb la Imatge Especular. Signes biogràfics i identitat. La imatge temps.

2-EL NO VISIBLE i EL PAISATGE, en la seva relació amb la imatge simbòlica. L'enigma i els significants arquetípics. La imatge moviment.

3-EL REAL i LA NATURA MORTA els Jocs subterranis. L'invisible i l'inconscient. Processos dinàmics. La imatge espai.

Els enunciats són referencials, funcionen com a motor per a l'experimentació del conjunt de tècniques i eines que permeten donar forma al pensament i com a recurs especulatiu per a la definició dels interessos visuals i la seva descripció formal.

METODOLOGIA

La metodologia està supeditada als interessos visuals i el control tècnic dels alumnes. L'elecció de les eines la realitzaran els alumnes.

El professor tutoritzarà l'adequació de les estratègies expressives i l'evolució de les tècniques necessàries per realitzar les propostes.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 150h

Hores activitats dirigides: 22,5h (15%)

Hores activitats supervisades: 22,5h (15%)

Hores aprenentatge autònom: 96h (64%)

Hores activitats d'avaluació: 9h (6%)

Activitat dirigida:

En començar cada proposta es farà una presentació sobre els continguts del treball a desenvolupar, amb referents visuals i conceptuals.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

S'organitzaran visites als centres, que tinguin propostes de exposicions relacionades amb el tema.

ECTS 9% Hores 16 hores

Resultats d'aprenentatge RA2 (CE10.2), RA3(CE11.1), RA4(CE12.1), RA5(CE12.2), RA8(CE20.1), RA10, RA11

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió y posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne. Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Descripció: Els treballs es portaran a terme de manera personal i/o en grup, i es desenvoluparan a la classe. Es realitzarà un seguiment directe dels processos de treball per tal de conèixer el nivell assolit per l'alumnat i poder incidir en aquells que tinguin més dificultats.

Resultats d'aprenentatge:

ECTS 12% Hores 23 Resultats d'aprenentatge RA1(CE10.1), RA2(CE10.2), RA6(CE15.1), RA7(CE15.2), RA8(CE20.1), RA9(CE30.1), RA10

Activitat autònoma:

Recerca visual i textual de artistes i pensadors relacionats amb el enunciat. Experimentació amb les eines proposades.

Metodologia d'aprenentatge:

Descripció: L'alumnat realitzarà la seva proposta amb els recursos triats per ells mateixos. Així mateix realitzarà un dossier recopilatori de tot el procés.

Resultats d'aprenentatge:

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis y resultats parcials o finals.

Descripció: Entrevistes individuals o reflexions en grup del resultat general en les diferents fases d'aquesta.

Resultats d'aprenentatge: RA2 (CE10.2), RA3(CE11.1), RA4(CE12.1), RA5(CE12.2), RA8(CE20.1), RA10, RA11

SISTEMA D'AVUACIÓ

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

La nota final serà la mitja ponderada entre les parts específiques avaluables, tenint en compte el procés d'aprenentatge de l'alumne i la qualitat del seu treball.

Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i que tot i així els quedi algun aspecte no assolit, se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria, realitzant un treball autònom addicional o refent alguna de les activitats o proves d'avaluació durant la setmana de recuperacions al final del semestre. S'haurà d'estudiar cada cas en funció de la situació de cada estudiant.

SISTEMA D'AVALUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (45%)

Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (45%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ I CRITERIS D'AVALUACIÓ PARCIALS

Els alumnes poden treure la formalització que vulguin. Es valora el risc, la profunditat e intensitat en el procés, i l'adequació de les eines triades amb les intencions.

Enunciat 1_EI VISIBLE I EL RETRAT

Recerca, anàlisi i criteri del material. (40%)

Experimentació amb eines (40%)

Comunicació oral (com dir-ho) (10%)

Resultats d'aprenentatge:

Enunciat 2- EL NO VISIBLE I EL PAISATGE

en la seva relació amb la imatge simbòlica. L'enigma i els significants arquetípics. La imatge moviment.

Recerca, anàlisi i criteri del material. (30%)

Experimentació amb eines (40%)

Adequació de la proposta i dels referents. (20%)

Comunicació oral (com dir-ho) (10%)

Resultats d'aprenentatge:

Enunciat 3_ EL REAL i LA NATURA MORTA: els Jocs subterranis. L'invisible i l'inconscient. Processos dinàmics. La imatge espai.3

Recerca, anàlisi i criteri del material. (40%)

Experimentació amb eines (40%)

Comunicació oral (com dir-ho) (10%)

Resultats d'aprenentatge:

RECUPERACIÓ

1. La nota mínima mitjana de curs ha d'estar entre 4 i 4,99.
2. L'alumne/a ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura.
3. L'assistència ha d'haver estat igual o superior al 70% de les hores lectives presencials.

BIBLIOGRAFIA

DIDI-HUBERMAN. Georges. *Quando las imágenes tocan lo real*. Círculo de Bellas Artes, 2013 ISBN: 9788487619748

• FLUSSER, Vilem. *El universo de las imágenes técnicas: Elogio de la superficialidad*. Caja Negra Editora. 2015. ISBN: 9789871622375

• FLUSSER, Vilem. *Una filosofía de la fotografía*. Síntesis 2014. ISBN: 9788477389286

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

- FLUSSER, Vilem. *Los gestos*. Herder 1994. ISBN: 9788425418327
- MERLEAU-PONTY, Maurice. *Lo visible y lo invisible*. Nueva Visión Argentina. 2010 ISBN: 9789506026097

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega setmanalment durant 18 setmanes seguint la següent distribució:

Sessió 1

Activitat 1: Presentació i contextualització de la assignatura.

Objectius i descripció. Mecànica de desen-volupament.

Activitat 2: Introducció al tema. **EL VISIBLE**.

Sessió 2

Activitat 1: EL VISIBLE en la seva relació amb la Imatge Especular.

(Referents)

Activitat 2: Activitat 1: Presentació i defensa. exposició treball "EL VISIBLE"

Activitat 2: Lliurament memòria; Comentaris i discussions.

Sessió 3

Activitat 1: EL RETRAT. i EL VISIBLE.. Memòria i arxiu. La imatge temps. (Referents)

Activitat 2: Treball personal individual.

Sessió 4

Activitat 1: EL RETRAT. Signes biogràfics i identitat .(Referents)

Activitat 2: Treball personal individual.

Sessió 5

Activitat 1:.- LES MEMORIES DEL *ELLO*. Memòria afectiva i memòria involuntària.

Referents)

Activitat 2: Treball personal individual.

Sessió 6

Activitat 1: Presentació i defensa. exposició treball "EL VISIBLE"

Activitat 2: Lliurament memòria; Comentaris i discussions.

Sessió 7

Introducció al tema. **EL NO VISIBLE** en la seva relació amb LA NATURA MORTA I EL PAISATGE.
la imatge simbòlica.

Sessió 8

Activitat 1: ELS SOMNIS. Arxius de memòria i representació (Referents)

Activitat 2: Treball personal individual.

Sessió 9

Activitat 1: NATURA MORTA. Acudit, somni e inconscient. (Referents)

Activitat 2: Treball personal individual.

Sessió 10

Activitat 1: EL PAISATJE. L'enigma i els significants arquetípics (Referents)

Activitat 2: Treball personal individual.

Sessió 11

Activitat 1: *Contando historias*. La imatge moviment. Nivells d'artifici. (Referents)

(Referents)

Activitat 2: Treball personal individual.

Sessió 12

Activitat 1: Presentació i defensa. exposició treball "EL NO VISIBLE"

Activitat 2: Lliurament memòria; Comentaris i discussions.

Sessió 13

Activitat 1: Introducció al tema.. **EL REAL** i els Jocs subterranis.

Objectius i descripció. Mecànica de desenvolupament.

Activitat 2: Discussió de propostes. Treball personal individual.

Sessió 14

Activitat 1: Els jocs subterranis. La forma de la memòria. Formats i models. (Referents)

Activitat 2: Treball personal individual.

Sessió 15

Activitat 1: Processos dinàmics. La imatge espai. Pertorbacions. (Referents)

Activitat 2: Treball personal individual.

Sessió 16

Activitat 1: Imatge espai. Huellas i rastros. La realitat suplantada. (Referents)

Activitat 2 Treball personal individual.

Sessió 17

Activitat 1: MEMORIA LENTICULAR. Imágenes de simulacro, i realidad apócrifa (Referents)

Activitat 2 Treball personal individual.

Sessió 18

Activitat 1: Presentació i defensa. Exposició treball EL REAL.

Activitat 2: Lliurament memòria; Comentarís i discussions.

Tancament del curs.